

EAPC - Aprofundim en matèria de contractació del sector públic

Especificitats dels plecs reguladors dels contractes finançats amb l'instrument europeu de recuperació Next Generation

05-04-2022

El Next Generation EU (NGEU) és un instrument extraordinari per a la recuperació d'Europa, dotat amb més de 750.000 milions d'euros, per executar en el període 2021-2026. L'objectiu és fer front als reptes derivats de la pandèmia de la covid-19 i accelerar els processos de transició ecològica i transformació digital, per construir l'Europa de les futures generacions. El NGEU es vehicula a través de diferents instruments financers, però, pel que fa a l'àmbit de la contractació pública, els que ens interessen són els que provenen del Mecanisme de Recuperació i Resiliència (MRR) i dels fons REACT-EU.

Una part significativa d'aquests fons es gestiona mitjançant contractes públics, i cal una adaptació dels procediments d'adjudicació. L'Estat, mitjançant el [Reial decret llei 36/2020](#), de 30 de desembre, pel qual s'aproven mesures urgents per a la modernització de l'Administració pública i per a l'execució del Pla de recuperació, transformació i resiliència, va introduir especialitats en l'àmbit de la contractació administrativa (capítol III del títol IV). Concretament, l'article 54 promou l'elaboració de plecs-tipus de clàusules tècniques i administratives amb les finalitats següents:

- **Homogeneïtzar i agilitar els processos** de contractació per part dels diferents òrgans gestors.
- **Incorporar criteris verds, digitals i d'innovació, de foment de pimes i de responsabilitat social.**

En aquesta mateixa línia, l'article 16 del [Decret llei 5/2021](#), de 2 de febrer, pel qual s'aproven mesures urgents per a la implementació i la gestió dels fons procedents del Mecanisme de Recuperació i Resiliència i del fons REACT-EU per a l'Administració de la Generalitat de Catalunya i el seu sector públic, estableix que la direcció general competent en matèria de contractació pública ha d'aprovar models de plecs de clàusules administratives i models o formularis de prescripcions tècniques per agilitar i homogeneïtzar els processos de contractació. Aquests models són d'ús preferent per a l'Administració de la Generalitat de Catalunya i el seu sector públic, així com per a les universitats públiques i el seu sector públic d'adscripció.

Per acomplir el que disposa l'article 16 del Decret llei 5/2021, de 2 de febrer, la Direcció General de Contractació Pública (DGCP) va dictar la Instrucció 2/2021, per la qual s'aproven els models de plecs de clàusules i altra documentació dels expedients de contractació de l'Administració de la Generalitat i el seu sector públic finançats amb fons procedents del Mecanisme de Recuperació i Resiliència i els fons REACT-EU. Aquests models van ser actualitzats per la Instrucció 1/2022, d'11 de març, de la DGCP. Les Instruccions es poden consultar en aquest [apartat](#) del Portal de contractació pública, i els models que aproven i actualitzen són els relatius a l'adaptació de les guies de la Secretaria Tècnica de la Junta Consultiva de Contractació Pública de Catalunya sobre els procediments d'adjudicació obert i simplificat; els models de plec de clàusules administratives particulars del procediment obert simplificat abreujat, i els models de plec de prescripcions tècniques, de memòria justificativa i d'oferta tècnica.

Especificitats dels models aprovats per la Direcció General de Contractació Pública Instrucció 2/2021, per la qual s'aproven els models de plecs de clàusules i altra documentació dels expedients de contractació de l'Administració de la Generalitat i el seu sector públic finançats amb fons procedents del Mecanisme de Recuperació i Resiliència i els fons REACT-EU

Els models aprovats per la Instrucció 2/2021 són una adaptació dels models i guies ja existents a les determinacions i les especificitats en matèria de contractació pública establertes en els articles 49-58 del Reial decret llei 36/2020, de 30 de desembre, i en els articles 12-17 del Decret llei 5/2021, de 2 de febrer.

Concretament, en els models de plecs de clàusules administratives i tècniques s'introdueixen les determinacions següents:

- **Reducció de determinats terminis** en cas que la tramitació del contracte sigui per urgència (art. 50 del Reial decret llei 36/2020).
- Limitacions respecte de la ponderació dels **criteris d'adjudicació** avaluable mitjançant judici de valor, en el cas del procediment obert simplificat (art. 52.b del Reial decret llei 36/2020); prioritització dels criteris d'adjudicació avaluable mitjançant fórmules, i limitacions pel que fa a la ponderació del criteri preu (màxim el 35% en contractes tramitats per procediment obert simplificat o simplificat abreujat i el 50% per als que es tramitin per procediment obert o restringit, art. 16.1.c del Decret llei 5/2021).
- Foment dels criteris d'adjudicació i condicions especials d'execució de caràcter **social i mediambiental**, de **digitalització i d'innovació**, de foment de **pimes i entitats del tercer sector**, de **responsabilitat social corporativa**, de càlcul del **cicle de vida**, d'**igualtat de gènere**, etc. (art. 54.1 del Reial decret llei 36/2020 i art. 13 del Decret llei 5/2021).
- Reducció a 10 dies naturals del termini per interposar el **recurs especial** en matèria de contractació (art. 58.b del Reial decret llei 36/2020).
- Limitacions de licitació o adjudicació pel que fa al nombre de **lots** (art. 16.1.a del Decret llei 5/2021).
- Limitacions pel que fa als **requisits de solvència** exigibles (que no pot ser superior a la mínima exigida per la legislació bàsica), determinació de reciprocitat respecte de les empreses estrangeres no comunitàries i de no limitació d'accés a les empreses de nova creació (art. 16.1.b del Decret llei 5/2021).
- Incorporació de la **fórmula de valoració** aprovada per la direcció general competent en matèria de contractació pública (art. 16.1.e del Decret llei 5/2021).
- S'introdueix en el model de plec de **prescripcions tècniques** la determinació preferent de l'objecte per funcionalitats (art. 16.1.f del Decret llei 5/2021).

- S'incorpora la possibilitat d'establir limitacions respecte de la **subcontractació** de la prestació principal, així com el requeriment que en els plecs s'especifiquin els elements que es poden subcontractar, l'obligació dels contractistes d'indicar amb quines empreses i en quines condicions se subcontractaran els elements accessoris, així com l'obligació d'establir la manera en què els subcontractistes poden exigir el pagament directe (art. 16.1.g del Decret llei 5/2021).
- S'estableixen **penalitats** contractuals vinculades a l'incompliment de les obligacions o fites de resultats per un import que pot arribar al 10% del preu del contracte (art. 16.1.h del Decret llei 5/2021).
- S'afegeix que la garantia definitiva no es pot retornar fins que l'òrgan competent de fiscalització de la Unió Europea accepti la sol·licitud de certificació presentada (art. 16.1.h del Decret llei 5/2021).

El Reial decret llei 36/2020, de 30 de desembre, ha estat modificat pel [Reial decret llei 6/2022](#), de 29 de març, pel qual s'adopten mesures urgents en el marc del Pla nacional de resposta a les conseqüències econòmiques i socials de la guerra en Ucraïna, per tal d'introduir un nou apartat 5 a l'article 2 en el sentit de fer extensives les especialitats en matèria de contractació pública establertes en el Reial decret llei esmentat a les actuacions de qualsevol entitat del sector públic adreçades a la gestió i l'execució de projectes i actuacions relacionades amb l'Instrument Europeu de Recuperació, encara que no es financin amb fons europeus. A aquests efectes, s'ha d'entendre que les actuacions estan relacionades quan estiguin adreçades a la gestió, al suport i a l'assistència tècnica als procediments de contractació finançats amb fons europeus.

Instrucció 1/2022, d'11 de març, de la Direcció General de Contractació Pública, per la qual s'actualitzen els models de plecs de clàusules i altra documentació dels expedients de contractació de l'Administració de la Generalitat i el seu sector públic finançats amb fons procedents del Mecanisme de Recuperació i Resiliència i els fons REACT-EU, aprovats per la Instrucció 2/2021

La Instrucció 2/2021 establia que els models de plecs que s'aproven fossin plecs dinàmics, oberts a introduir determinacions normatives noves o bé en aplicació de l'article 20.1 del Decret llei 5/2021, de 2 de febrer. D'acord amb l'anterior, la DGCP aprova la Instrucció 1/2022, que té per objecte adaptar el contingut dels models aprovats a les normes següents:

- L'[Ordre HFP/1030/2021](#), de 29 de setembre, per la qual es configura el sistema de gestió del Pla de recuperació, transformació i resiliència (PRTR); l'[Ordre HFP/1031/2021](#), de 29 de setembre, per la qual s'estableix el procediment i el format de la informació que han de proporcionar les entitats del sector públic estatal, autonòmic i local per al seguiment del compliment de les fites i els objectius i d'execució pressupostària i comptable de les mesures dels components del PRTR, i la [Instrucció](#) de 23 de desembre de 2021 de la Junta Consultiva de Contractació Pública de l'Estat, en relació amb els aspectes que s'han d'incorporar en els expedients i en els plecs rectors dels contractes que es financin amb fons provinents del PRTR.
- L'[Acord del GOV/19/2022](#), d'1 de febrer, pel qual s'aprova el Pla de mesures antifrau en l'execució d'actuacions finançades pels fons del Mecanisme, Recuperació i Resiliència a la Generalitat de Catalunya.

Concretament, els models actualitzats incorporen els aspectes següents:

- **Règim jurídic aplicable diferenciat**, en funció de si són contractes finançats amb fons del MRR o contractes finançats amb fons REACT-EU.
- **Fites i objectius**: en els plecs de clàusules, tant administratives com de prescripcions tècniques, dels contractes finançats amb fons MRR, s'inclou la indicació de les fites i els objectius que s'han de complir, dels terminis temporals per complir-los i dels mecanismes establerts per controlar-ho, així com la determinació de penalitats i supòsits específics de resolució del contracte amb la finalitat de garantir-ne el compliment.

- **Obligacions concretes en matèria d'etiquetatge verd i digital** en els plecs de clàusules administratives dels contractes finançats amb fons MRR, així com mecanismes de control i de compliment de les obligacions derivades del principi de no produir un dany significatiu.
- **Reforç dels mecanismes per prevenir, detectar i corregir el frau, la corrupció i els conflictes d'interès:** s'incorpora l'obligació d'aplicar el Pla de mesures antifrau i anticorrupció i de formalitzar la declaració d'absència de conflicte d'interessos (DACI).
- **Obligacions d'informació:** els plecs de clàusules administratives dels contractes finançats amb fons MRR estableixen l'obligació d'acomplir les obligacions d'informació establertes en l'article 8.2 de l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre.
- **Identificació del perceptor final dels fons** (adjudicatari o subcontractista): s'incorpora com a annex als plecs de clàusules administratives dels contractes finançats amb MRR un model de declaració responsable per complir les obligacions de facilitar informació sobre el nom i la data de naixement reals del contractista i del subcontractista en els termes establerts en el punt 6 de l'article 3 de la Directiva (UE) 2015/849 del Parlament Europeu i del Consell.
- **Subjecció a determinats controls:** els plecs de clàusules administratives dels contractes finançats amb fons MRR recullen la subjecció als controls de la Comissió Europea, de l'Oficina de Lluita Antifrau, del Tribunal de Comptes Europeu i de la Fiscalia Europea i els drets d'aquests òrgans a accedir a la informació sobre el contracte.
- **Obligacions de conservació de documentació,** respecte dels contractes finançats amb fons MRR, d'acord amb el que disposa l'article 132 del [Reglament 2018/1046](#), sobre les normes financeres aplicables al pressupost general de la Unió.
- **Obligacions en matèria de comunicació, encapçalaments i logos,** derivades de l'article 9 de l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, per als contractes finançats amb fons MRR, i del "Manual pràctic d'informació i comunicació de les operacions cofinançades per la Generalitat i el Fons Europeu de Desenvolupament Regional (FEDER) en el marc del Programa operatiu FEDER de Catalunya 2014-2020", aplicable als contractes finançats amb fons REACT-EU, quan aquests s'executin a través dels FEDER.

Els models i guies actualitzats per la [Instrucció 1/2022](#) es poden consultar en el Portal de contractació pública.

Rosa Maldonado Camats

Responsable jurídica de regulació i assessorament en contractació de la Direcció General de Contractació Pública, Departament d'Economia i Hisenda